

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא צוק"ל בעל ה"אוהב ישראל" בנו של הגאון רבי שמואל צ"ל נסתלק ה' ניסן (תקפ"ה)

איש יהודי היה בעיר אפטא, עני ואביון, ושמו ר' "הירש יאנובער". לאותו ר' הירש היתה בת בוגרת שהגיעה לפרקה, אך שום הצעה לא הגיע לפתחו, מאחר שלא היה בידו פרוטה לפרטה. והציעו לו ידידיו לנסוע לירד הגדול כשהוא מחופש כגביר, וכך יעלה בידו למצוא שם שידוך לבתו.

ר' הירש שמע לעצתם, ונסע לירד יחד עם ידידיו. הם פרסמו בירד שהגביר הגדול רבי הירש יאנובער הגיע, והוא מחפש שידוך לבתו. עד מהרה נמצא גביר שהיה לו בן כליל המעלות, ודרש מרבי הירש שיבטיח נדוניה חמש מאות רענדליך. ר' הירש לא ידע להשית עצות בנפשו, הרי אינו יכול להתחייב על סכום עתק שכזה, אך גם לא רצה לענות בשלילה, ולכן ענה: "מהיכי תיתי"... והבין הגביר שכונתו שאין שום מניעה מצידו לסלק סך כזה, וגמר השידוך למזל טוב.

כעבור זמן ראה הגביר שאין שום זכר לפרעון החוב, והתחיל לשלוח מכתבים לעיר יאנוב לגביר ר' הירש, כי הבין שהוא נקרא יאנובער על שם שהוא גר ביאנוב. כך שלח עוד מכתב ועוד מכתב, עד שכתב לו, שאם אינו פורע החוב הוא מבטל השידוך.

כשראה שאין תגובה, החליט לנסוע ליאנוב. כשהגיע לשם נודע לו שאמנם יש שם אדם בשם ר' הירש, אבל אין זה המחוח. בינתים החליט לסור לעיר הסמוכה - אפטא, להשתטח על קברי אבות, שם נודע לו שבעיר הזאת גר המחוח ר' הירש יאנובער. מיד פנה לבית דינו של הרבי הקדוש האוהב ישראל מאפטא, לתבוע אותו לדין תורה.

הדבר נודע לר' הירש ואמר לאשתו, הנה המחוחותן בעירינו וראוי להזמינו לסעודה. הם שלחו את הבת - הכלה עם התרנגולת היחידה שהיה להם, אל השוחט, לפתע נשמטה התרנגולת מידה והחלה בורחת, והיא רודפת אחריה והולכת בעקבותיה, עד שהתרנגולת נעמדה במקום מסויים, ולהפתעתה גילתה שם מטמון עצום של מטבעות. מיד מילאה את סניורה במטבעות ללא שיעור, ורצתה לביתה בשמחה וגיל.

עוד הם מדברים ושליח בית דין הגיע למהר את ר' הירש לדין תורה. תיכף בהיכנסו לחדר הבית דין, אמר לו הרבי, שיש לשלם עשרה רענדלאך עבור "דמי פסק", מיד הוציא ר' הירש ושילם. תמה הרבי, מנין לך זאת? סיפר לו ר' הירש כל השתלשלות הענינים, וכמוכן שסילק כל חובו למחוחונו.

הרבי התפעל מאוד מהסיפור ואמר: לאחר שהכריעו בשמים 'בת פלוני לפלוני', אין שום דבר שיכול למנוע את השידוך. ועד סוף ימיו החזיק אצלו ב' מטבעות מאותם עשרה רענדלאך, והיה מספר לאנשים בהתפעלות סיפור זה. צדיקים אמרו: מעשה זה הוא סגולה לשידוכים.

איך החיה מרן שר התורה יהודי נשבר ונדכה

בת פלוני לפלוני

השבוע אנחנו זוכים להתחיל מסכתא חדשה, מסכת סוטה. נספר סיפור נפלא על העמוד הראשון במסכתא, זהו יתן המון חיזוק לאלו שמצפים לישועה לגמור שידוך עם הבן או הבת.

המנהג של הרבי הקדוש רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע היה, ליתן לכל מי שהציע לו שידוך, דמי שדכנות, גם אם ההצעה לא היתה יוצאת לפועל ולא נגמר השידוך. עצם המנהג הזה מסופר על עוד צדיקים.

פעם שאלו את הרבי הקדוש מטשורטקוב, מה פשר המנהג הזה לתת כסף לכל מציע למרות שלא יצא מההצעה כלום, הרי המציע לא הועיל מאומה ומדוע יתנו לו שכר. ענה הרבי הקדוש ואמר, הנה הגמרא בדף היומי שלנו (סוטה ב.) אומרת, ארבעים יום קודם יצירת הולד, בת קול יוצאת ואומרת: בת פלוני לפלוני. שאל הרבי, לכאורה היה צריך להיות כתוב, 'קובעים' או 'מכריעים', מהו הלשון 'בת קול יוצאת ואומרת'?

וביאר הרבי הקדוש, כי כך קבעה חכמתו יתברך, שבענין השידוכין אין מכריעין בשמים מיד לומר 'בת פלוני לפלוני', רק זה הולך בדרך הצעה בפמליא של מעלה, האחד מציע בת פלוני לפלוני, וחבירו מציע הצעה אחרת, וכן שלישי ורביעי, עד שמכריעין לומר 'בת פלוני לפלוני'.

זהו כוונת הגמרא, ארבעים יום קודם יצירת הולד, בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, 'אומרת' דייקא ולא 'קובעין', כי הם רק מכריעין אולי בת פלוני לפלוני. ולעומת אותה הכרה, יוצאת הכרה נוספת האומרת, לא כן כי אם בת פלוני לאחר, וכן הלאה, עד ש'בת קול יוצאת' מביניהם ואומרת, כי הכריעו לומר 'בת פלוני לפלוני'.

והנה כשמתחילים לדבר נכדות לאותו פלוני, מוכרחים להציע מקודם כל ההצעות שהציעו למעלה ארבעים יום קודם יצירת הולד, ורק אחרי זה מגיעים להצעה האחרונה שהוחלט למעלה, ואז נגמר השידוך בטוב.

נמצא - אמר הרבי הקדוש, שכל המציעים מקרבים את השידוך, גם אלו שהצעתם לא יוצאת לפועל, כי מתוך שהציעו הצעה זו למעלה, מוכרחים להציע זאת גם כאן למטה, נמצא שעל ידי שהשדכן מציע את ההצעה, הוא מקרב בזה את ההצעה הנכונה, ולכן צריך לתת דמי שדכנות לכל איש שהציע שידוך, גם אם לא נהיה השידוך בפועל.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקדום סוטה דף ב, ט"ו חשוך תשע"ו)

במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו

השבוע אנחנו זוכים לסיים מסכת נזיר, לשון הגמרא בסוף מסכת נזיר (דף סו.), אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר (ישעיה נד, יג) וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

נספר על זה סיפור נפלא, שר התורה מרן רבינו הגאון הטשבינער רב, התגורר בשנותיו האחרונות בשכונת שערי חסד בירושלים. שם בשכונה הסתובב לא עליכם יהודי בודד וגלמוד, שבור ומדוכדך, לבוש כמו שלעפער בלוש משונה, הוא התקיים לכלית מלקבץ נדבות. איש לא שם לב אליו, כל אחד רצה רק להתפטר ממנו.

בנוסף היה לו גם ניגון מיוחד במינו על 'הלל' שאומרים לאחר קריאת התורה. קולו לא היה שגרתי, אך הוא הסתלל כל פעם ב'הלל' לפי דמיונו שהוא חזן מומחה. כמנהגו של עולם, כשיש איש תמוהני בבית כנסת, מתקבצים כל הילדים מסביבו, ונהיה טוהט ז'ץ רציני, כל הילדים הגיעו לעזור לו לשיר את ה'הלל' עם התזמורת שלהם...

בין הציבור היו אנשים מבוגרים, שהפריע להם מאד כל התופעה הזאת של היהלול, עם כל ההוללות של הנערים מסביב, והם התחילו להציק לו ולמחות כנגדו, וכמוכן שלבו נשבר מזה עד מאד.

יום אחד הוא נכנס לקבץ נדבות בבית הכנסת שבו התפלל מרן הטשבינער רב, זה היה בדיוק לאחר קריאת התורה של יום שני. היהודי ניגש כדרכו לבקש צדקה ממרן הטשבינער רב, לחש לו מרן הטשבינער רב באחז, יַעֲדֶר מֵאֵהָל גִּיב אֵיךְ דִּיר אַ פְּרוּטָה צו צוויי - כל פעם אני נותן לך פרוטה או שתיים, אַבְּעֵר יַעֲצֵט וְעַל אֵיךְ דִּיר גִּיבֵן אַ גּוֹטֵעַ נְדָבָה - הפעם אני יתן לך נדבה הגונה, בתנאי שתזמור בקול רם את היהלול, ותשמח את כולם כמו שצריך.

הבן אדם התמלא שמחה וחדוה, קודם כל על עצם הדבר שהוא הולך לקבל מטבע יפה, אבל יותר מכך על הגושפנקא, הַסְטְמְפֵל - החותמת שקיבל ממרן הטשבינער רב לשיר את הניגון 'הלל'. מובן שבכעם הזאת לא מוח שום איש נגדו, להיפך, כל הקהל הקדוש שרו אחריו, מאחר שידעו שהוא שר בהוראה של הגאון מטשבינער. שנים רבות התהלך האיש שש ושמו, וסיפר לכולם על הקיוב הגדול שקיבל ממרן הטשבינער רב, ועד כמה הרב אהב את ניגונו.

צריכים ללמוד מן הסיפור לימוד נפלא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, גדול בתורה וענק מוח כמו מרן הטשבינער רב, היטה שכמו לרחם ולחזק אדם שנחשב לקצר דיעה בעיני הבריות, במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקדום נזיר דף סא, י' חשוך תשע"ו)

חיזוק
לאלו
שמצפים
לישועה

שבת קודש פרשת וארא, שבת מברכים חודש שבט, בעיר הקדש ביתר עילית, בבית המדרש סערט וויניץ, בקידושא רבא להגל הולדת הנכדה למזל טוב, בורא עולם האיר לי כמה ווארטס בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא.

דיד נפשי אהובי הרב שלמה פילטישיק, הגיע מרחק רב לכבד אותי בקידוש. כשרציתי לכבד אותו לעשות קידוש, הוא העדיף לשמוע דברי תורה, ואמר לי בזה הלשון: אני רוצה לשמוע מנועם צוף אמרתך.

כשתכונתי לצאת להשתתף בשבת עליה לתורה של רבה של קהילת צאנז, רבינו רבי אברהם שרגא שטיגליץ שליט"א, הפתיע אותי הגאון הגדול החפץ בעילום שמו מחשובי רבני קרלין, וגם לו אמרתי את הווארטס, וכבר במוצאי שבת קודש הוא סיפר לי, שהוא זיכה כמה אנשים בווארטס שהוא שמע.

הווארטס קשורים לתפילה, ההקשר לפרשת וארא - הרש"י הקדוש בפרשה (ה, כו), ויצא משה מעם פרעה ויעתר אל ה', אומר רש"י הקדוש, נתאמן בתפילה, ויש הרבה רמזים בפרשת וארא על תפילה. הווארט הראשון: בתפילת קל אדון אומרים, **שמחים בצאתם ושישים בבואם עושים באימה רצון קונם**. הגמרא במסכת עירובין (ג,): שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים, נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים, נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא יפוש במעשיו. ואמרי לה, ימשמש במעשיו. הגמרא במסכת כתובות (קד.) מספרת, שכשרבינו הקדוש רבי יהודה הנשיא היה צריך להיפטר מן העולם, צעקה שפחתו, "עליונים מבקשים את רבי". והעומת זה כשיהדי נולד, **שישים בבואם** בעולם הזה. מתי מתקיים כל זה, כשעושים באימה רצון קונם. כשצדיק גדול הולך לעולם שכולו טוב, יש שמחה גדולה ועצומה בשמים, **שמחים בצאתם** בעולם העליון. ולעומת זה כשיהדי הווארט השני: בברכת החודש אומרים, **חיים שימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה בזכות תפילת רב אמן סלה**. לפני זה מבקשים כמו שצריך, אזי נוח לו שנברא יותר משלא נברא.

של פרנסה טובה וכדו', אבל לאן כל זה מתמקד, מה המטרה של כל זה, **שימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה**, ואין טוב אלא תורה.

כשיהדי הולך לאכול ארוחת צהריים הוא מכין שיהיה לו כח ללמוד תורה, כשיהדי הולך לישון בלילה, הוא מכין שיהיה לו כח ללמוד תורה. כשיהדי הולך לטייל, הוא מכין שהוא אוגר כח ללמוד תורה. נמצא שכל המרקם הוא שטיק תורה, ובזכות זה יש לנו פתחון פה לבקש כל הבקשות לבורא עולם, כי משאלות לבנו הוא לטובה, להיות קשורים בטוב, ואין טוב אלא תורה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף פז, כ"ט טבת תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א כ"ק מרן האדמו"ר מזוועהיל שליט"א

אחרי שזכיתי לטעום פעמיים בשבת קודש את האש והמתקנות של שבת קודש בחצר הקודש, השתוקקתי להיכנס לקודש פנימה. הלילה ליל שישי פרשת יתרו זכיתי לשעה של מעיין של עולם הבא אצל הוד כבוד קדושת מרן הרבי מזוועהיל שליט"א. הזמנתי לדבר לצעירי הצאן בחורי חמד, בְּזֵיץ - שבת אחים לבני הישיבה דחסידי זוועהיל, כמה תענוג רוחני אפשר לשאוב מבחורים חשובים כאלו שיעגים בתורה הקדושה, כל הליל שישי למדו תורה ברציפות, כהכנה לשבת קבלת התורה. זכיתי לשוחח אתמול עם גאון ישראל ראש ישיבת זוועהיל, שמו הולך לפניו בכל המדינות, מורי ורבי, רבינו רבי מיכל זילבר שליט"א. ביקשתי לו ברכה שיהא לי כח של המשלח, וזכיתי לְוֹאָרְט עוצמתי שמחיה את הנפש.

וכך שאל רבינו הראש ישיבה, באיזה אופן נתן לנו בורא עולם את התורה הקדושה, במתנה גמורה או מתנה על מנת להחזיר, או רק חלק מהתורה. ענה הראש ישיבה במתק לשונו, בורא עולם נתן לנו את כל התורה, ישמח משה במתנת חלקו, אבל זה מתנה על מנת להחזיר, מה הכוונה להחזיר, לחזור ולחזור ולחזור, לשנן ולשנן ולשנן, את הַיְלִיגֶע תורה. האם בורא עולם נתן לנו את התורה כדי שזה יהיה מונחת חלילה בארון ספרים ויעלה אבק, לא על אופן זה נתן לנו בורא עולם את המתנה, עד כאן לשונו של הראש ישיבה שליט"א.

זכיתי להעניק לרבי שליט"א את הספר "מתיקות הדף היומי", הרבי משבח את הספר, את הגליונות. הרבי שואל אותי, פון וואנט נְעַמְסְטו אַזְעֶלְכֶע לְעֶקְטִיגֶע ווערְטֶער - מאיפוא אני לוקח את כל הווארטס הנפלאים.

סיפרתי לרבי ווארט שהתחדש לי בדף היומי אתמול (ניזיר דף ז,): לשון הגמרא, 'בתקנתיה קא מיירי, בקלקוליה לא קא מיירי', שכל העבודה שלנו בימי השבועיים הקדושים, הוא לתקן את חלק הטוב בבחינת עשה טוב, און זיך נִיַּשְׁט פֶּאַשְׁקֶען אין די שְׁלֶעכְטֶס - ולא להתעסק עם הרע.

הרבי שהוא בבחינת סיני ועוקר הרים, בוער רבות בשנים בלימוד הדף היומי, הרבי מוסר שיעור בדף היומי, הרבי ציטט לי את לשון הגמרא בעל פה, לשונות של ספרים הקדושים תלמידי הבעש"ט, ולשונות של הרמב"ן, כמו אשרי יושבי ביתך.

הגמרא בסוף מסכת סוטה (מ:), מאי אשכולות, אמר רב יהודה אמר שמואל, איש שהכל בו, ומבאר רש"י במסכת תמורה (דף טו:): שהכל בו - תורה ויראת חטא וגמילות חסדים. והרמב"ם בפירושו המשנה (סוטה פ"ט מ"ט) מבאר, אשכולות - כינוי לאיש הכולל המידות הנעלות והחכמות לסוגיהם.

מי שטועם שבת קודש בצילו של הרבי, מי שמשוחח בדברי תורה עם מרן הרבי, מתעלה טפח מעל הקרקע. זכיתי להגיד לרבי ווארט שחידשתי בשבת קודש פרשת תולדות, על הפסוק (בראשית כז, כח) ויתן לך האלקים, ופירש"י, יתן ויחזור ויתן. חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא בדרש, ואולי זה קרוב לפשט, יתן, כשיהדי נכנס לצדיק, ולפני שהוא פותח את פיו בסל של בקשות, הוא נותן כח לצדיק, הוא מספר לצדיק כמה חיות הוא שאב מטיש, מתורה, משיעור, ויחזור ויתן, הצדיק מחזיר בכפל כפלים, כי האדם שיועד להודות, הוא בבחינת כלי מחזיק ברכה. אני מתפלל לבורא עולם, לזכות בקרוב לבוא שוב בשבת קודש לזוועהיל, להיות במחיצתו של מרן הרבי שליט"א.

נחזור לרש"י ולרמב"ם, איש שהכל בו, התבוננתי גם בשבת קודש כשזכיתי להיות במחיצתו של הרבי, וגם אתמול בלילה, באיזה חכמה ותבונה הרבי מדבר ומרומם כל יהודי. כשהרבי מדבר תורה, דברי אלקים חיים, הוא בוער כלפיד אש, ורגע אחרי, כשצריך לרומם יהודי, הרבי אב רחמן נותן טללי תחיה של אהבת ישראל, שגורם לאהבה וכיסופין להשי"ת.

סיפרתי לרבי שליט"א איזה מתנה זה לעיר ביתר שהרבי גר שם, ומקרב את עמו ישראל לאביהם שבשמים. הרבי לא רצה לקבל את הספר מתיקות הדף היומי בלי לשלם ולהשתתף בהוצאות הספר. הרבי מברך שאזכה לכסות את כל החובות של ההשקעה בספר, ולהמשיך לזכות את הרבים בספרים האחרים שִׁיֶּצְאוּ בסייעתא דשמיא.

באיזה התקשרות הרבי מדבר על אביו הרבי זצוק"ל, שנחטף מכלל ישראל, ועל הסבא הרבי האור אברהם מזוועהיל זצוק"ל. הרבי מספר לי שהוא זכה להיות שבת שלימה אצל מורי ורבי אביהם של ישראל, מרן הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, הרבי מספר על הסבא לרפואה שלימה מצדיקי הדור, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א מארה"ב, ועל דודי זקני מצדיקי ירושלים רבי אברהם חיים ברים זצוק"ל.

אשרי הדור שהרבי שליט"א ממנהיגיו, זה מתנה גדולה ואור גדול לכלל ישראל. שנזכה בעגלא ובזמן קריב, שמרן הרבי שליט"א ליווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

מרן הרבי מזוועהיל שליט"א
מעיין בספר מתיקות הדף היומי

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א, א). הבעל שם טוב הק' אמר, שכל הרפואות למד מן הפסוק הראשון של חומש ויקרא.

נקודה
למחשבה:

הדברי תורה לזכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661